

متن پرسش

جناب استاد سلام: در سوال ۲۴۰۴۷ فرمودید که: سلام علیکم: حکما و فیلسوفان مکرر متذکر این امر شده‌اند. پس چرا برخی علوم تجربی را غیر یقینی دانسته‌اند؟ فکر کنم آیت الله مصباح هم علوم تجربی را غیر یقینی می‌دانند.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همه‌ی حکما علوم تجربی را غیر یقینی می‌دانند. به گفته‌ی ابن‌سینا، علوم تجربی «ظنون متراکمه» است یعنی به هر حال ما تجربه‌های مکرری را انجام می‌دهیم و بر اساس قاعده‌ی «حکم‌الامثال فی ما یجوز و لا یجوز واحد» به بقیه‌ی آنچه تجربه نکرده‌ایم، سرایت می‌دهیم. آری! آن حکم، یقینی است، ولی تجربه‌ی ما در هر حال بر اساس تکرارها به‌دست آمده است و این فرق می‌کند با آن نوع یقین عقلی که با استدلال حاصل می‌شود. موفق باشید